

Győri Ítéltábla

Gf.II.20.120/2020/18/I.

A Győri Ítéltábla a Tarr Ügyvédi Iroda (Cím9.; ügyintéző: dr. Tarr Imre ügyvéd) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek a Debreczi & Reiser Ügyvédi Iroda (cím11 ügyintéző: dr. Debreczi Géza ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím1.) alperessel szemben zálogtárgyból való kielégítés türése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2020. május 25. napján kelt 3.G.40.020/2019/49. számú ítélete ellen a felperes részéről 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy a felperes cég1 Kft. „f.a.”-val szemben fennálló,

- a felperes jogelődje és a cég1 Kft. között létrejött EK-15/2008. számú szerződés alapján 99.692.955,- (Kilencvenkilencmillió – hatszázkilencvenkettőezer – kilencszázötvenöt) Ft összegű tőke, valamint ezen összeg után a lejárat napjától 2019. október 22. napjáig számítottan 2.962.110,- (Kettőmillió – kilencszázhatvankettőezer – egyszázöt) Ft összegű késedelmi kamat -,

- a felperes jogelődje és a cég1 Kft. között létrejött WO-MC-72/2010. számú szerződés alapján 266.500.000,- (Kétszázhatvanhatmillió – ötszázezer) Ft összegű tőke, 5.539.128,- (Ötmillió – ötszázharminckilencezer – egyszázhuszonnyolc) Ft ügyleti kamat, és a lejárat napjától 2019. október 22. napjáig terjedő időre fennálló 7.918.336,-(Hétmillió – kilencszázötvennyolcezer – háromszázharminchat) Ft összegű késedelmi kamat - ,

- a felperes jogelődje és a cég1 Kft. között létrejött WO-OVD-14/2011. számú szerződés alapján 100.000.000,- (Egyszázmillió) Ft összegű tőke, 2.178.105,- (Kettőmillió – egyszázhatvennyolcezer – egyszázöt) Ft ügyleti kamat, a lejárat napjától 2019. október 22. napjáig számított 2.971.233,- (Kettőmillió – kilencszázhatvenegyezer – kettőszázharminchárom) Ft késedelmi kamat, és 6.645.158,- (Hatmillió – hatszáznegyvenötezer – egyszázötvennyolc) Ft költség

jogcímén fennálló követelését a benyújtól nyilvántartásban (benyújtól azonosító: 96703, közjegyzői okirat száma: 147/2007.) a felperes javára 11084/Ü/120/2019/3. számú határozattal 3186 darab, az alperes által 2019. október 21. napján előterjesztett 23. sorszámú beadvány mellékleteként benyújtott táblázat szerint egyedileg azonosítható közvilágítási korszerűsítési lámpatestre bejegyzett keretbiztosítéki ingó zálogjog alapján 80.000.000,- (Nyolcvanmillió) Ft erejéig bírósági végrehajtás útján kielégítse.

Mellózi a felperes perköltségben marasztalását egyben kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.800.00 (Ötmillió-nyolcszázezer) Ft első – és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes jogelődje, a Bank1 Zrt., mint hitelező, valamint a cég1 Kft. (a továbbiakban: cég1 Kft., adós), mint adós között 2001. szeptember 5. napján bankhitel keretszerződés jött létre. A keretszerződést a felek több alkalommal módosították, majd 2011. február 16. napján közjegyző előtt egységes szerkezetű okiratba foglalták. A 2007. február 2. napján létrejött módosításban az adós kötelezettséget vállalt arra, hogy a hitelezővel külön szerződésben ingóságokat terhelő keretbiztosítéki jelzálogszerződést köt. A 2007. február 13. napján létrejött, közjegyzői okiratba foglalt keretbiztosítéki jelzálogszerződésben a hitelező mint zálogjogosult és az adós mint zálogkötelezett megállapodtak, hogy a bankhitel keretszerződés biztosítékaként a hitelező javára 80 millió Ft keretösszeg erejéig 3. zálogjogi ranghelyen keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítanak a zálogkötelezett 3186 darab közvilágítási korszerűsítési lámpatest vagyonán. A zálogtárgy átlagos könyvszerinti értékét darabonként 38.032 Ft-ban, tárolási helyét a cím13 helyrajzi szám1 hrsz.-ban jelölték meg. A zálogjogosult javára a zálogjogot a közjegyző 3. zálogjogi ranghelyen 2007. február 13. napján bejegyezte az ingó zálogjogi nyilvántartásba. Az ingó zálogjog tárgyát képező lámpatesteket az alperes megrendelésére készítette az adós a 2005. október 28. napján létrejött koncessziós közvilágítási szolgáltatási szerződés alapján. A szerződésben részes felek megállapodtak, hogy a közvilágítási beruházás során létrejött vagyontárgyak az adós tulajdonába kerülnek, a futamidő végén pedig a megrendelő alperes dönthet a vagyontárgy további sorsáról.

[2] A bíróság 2012. december 17-i kezdőnappal állapította meg a cég1 Kft. „f.a.” fizetéseképtelenségét és elrendelte felszámolását. A felperes jogelődje, a hitelező bank hitelezői igénybejelentése alapján az adós felszámolója a hitelezői igényt visszaigazolta és a Cstv. 49/D §-a szerinti kielégítési kategóriába soroltan 515.033.413,- Ft-ot -, a Cstv. 57. § (1) bekezdésének f.) pontja szerinti kielégítési kategóriába soroltan 3.992.453,- Ft-ot -, valamint a Cstv. 57. § (1) bekezdésének g.) pontja szerinti kielégítési kategóriába soroltan 64.157.995,- Ft összeget vett nyilvántartásba. (együtt: 583.183.861. Ft) A törvényszék előtt az adós felperes által jelen per alperese ellen közvilágítási szolgáltatási díj megfizetése iránt indult perben a bíróság a 2014. június 18. napján kelt végzésével jóváhagyta a felek azon egyezségét, amelyben az adós kötelezettséget vállalt arra, hogy az alperes kizárólagos birtokába és tulajdonába adja a közvilágítási korszerűsítési lámpatesteket, melyekről az önkormányzat a koncessziós szerződés alapján a futamidő végén rendelkezni lenne jogosult. A hitelező bank az adóssal szemben a bankhitel keretszerződésből eredő követelését a 2016. július 4. napján létrejött szerződéssel a felperesre engedményezte annak minden biztosítékával együtt. Az engedményezési szerződés szerint a bankhitelszerződés terhére az engedményező Bank1 Zrt. és a cég1 Kft. „f.a.” adós között az alábbi szerződések jöttek létre:

-2008. 09. 08. napján az EK-15/2008. számú multicurrency kölcsönszerződés,

-2011. 02. 02. napján a WO-OVD-14/2011. számú bankszámlahitel szerződés,

-2011. 02. 02. napján a WO-MC-72/2010. számú multicurrency kölcsönszerződés.

Az engedményezési szerződés az adósi kötelezettségek biztosítékai között sorolta fel a közvilágítási lámpatesteket terhelő, zálogjogi nyilvántartásba bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot. Az engedményezési szerződés alapján a zálogjogi nyilvántartásban a közjegyző a lámpatesteket terhelő jelzálogjogot átjegyezte a felperes zálogjogosult javára, a 2. ranghelyen. A nyilvántartás szerint az első ranghelyen az adós teljes vagyonát terhelő keretbiztosítéki jelzálogjog szerepelt, melynek jogosultja szintén a felperes volt. Az engedményező bank és az engedményes felperes 2016. július 25. napján kelt értesítése alapján a felszámoló 2017. január 9. napján igazolta vissza az adós felszámolási eljárásában a felperes – engedményezővel megegyező összegű – hitelezői igényét.

[3] A felperes keresetében kérte kötelezni az alperest annak tűrésére, hogy a 3180 db lámpatesten fennálló keretbiztosítéki zálogjoga alapján a zálogtárgyakból a 2008. szeptember 8. napján létrejött kölcsönszerződés alapján fennálló 99.692.955,-Ft tőke, valamint a 2019. október 22. napjáig lejárt 2.962.110,-Ft késedelmi kamata -, a 2011. február 2. napján kelt bankszámlahitel- szerződés alapján 266.500.000,-Ft tőke, 5.539.128,-Ft ügyleti kamat, és a 2019. október 22. napjáig lejárt 7.918.336,-Ft késedelmi kamata -, a 2011. február 2. napján kelt kölcsönszerződés alapján 100.000.000,-Ft tőke, 2.178.105,-Ft ügyleti kamat, 2019. október 22. napjáig lejárt 2.971.233,-Ft késedelmi kamata, és 6.645.158,-Ft költség követelését 80 millió Ft erejéig kielégítse. A keresetében azzal érvelt, hogy az adóssal szembeni, a bankhitel keretszerződésen alapuló követelés a bank 2011. november 21. napján kelt felmondása következtében esedékessé vált, így a zálogjogból kielégítési joga megnyílt. Az alperes az adóssal a bíróság előtt kötött egyezség alapján úgy vált a zálogtárgyak tulajdonosává, hogy a zálogjog fennmaradt. Az engedményezéssel a bankhitel keretszerződésből eredő követeléseket megszerezte az azokat biztosító zálogjoggal együtt. Az első ranghelyi vagyont terhelő zálogjog a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 266. § (1) bekezdése alapján a lámpatesteken megszűnt azáltal, hogy azok kikerültek az egyenes adós tulajdonából. A hitelezői igény felszámolói visszaigazolása szerint a felperes követelése nem vitatott, a visszaigazolás tartozáselismerésnek minősül, mely a bizonyítási terhet megfordítja.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a lámpatestek tulajdonjogát a bíróság által jóváhagyott, a felszámoló által képviselt adóssal megkötött egyezség alapján szerezte meg, így a közvilágítási lámpatesteken a zálogjog a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 38. § (4) bekezdése alapján megszűnt. A zálogjogi nyilvántartás az alperest zálogkötelezettként nem tartalmazza és így a felperesnek az alperessel szemben nincs keresetösségi joga. A 2014. június 18. napján kelt egyezséggel történt tulajdonátruházást a hitelező bank külön nyilatkozatban tudomásul vette. A bankhitelszerződés módosított, egységes szerkezetbe foglalt változatában az ingóságokat terhelő keretbiztosítéki jelzálogjog már nem szerepel, melyből a felek zálogszerződés megszüntetésére irányuló akarata feltételezhető. Kifogásolta, hogy a felperes követelése és annak összege nem azonosítható be, nem tudható, fennáll-e a személyes kötelezettel szembeni követelés, volt-e teljesítés a személyes - illetve dologi kötelezettektől.

[5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest az alperes perköltsége megfizetésére. Határozata indokolásában a törvényszék elsődlegesen egyetértett a felperes azon álláspontjával, hogy a zálogjogi nyilvántartás 1. ranghelyén álló, vagyont terhelő zálogjog – a közvilágítási lámpatestek tekintetében – a Ptk. 266. § (1) bekezdése alapján a 2014. június 18. napján kelt egyezség megkötésével megszűnt. A felperes alperessel szembeni keresetőségi jogát a bíróság attól függetlenül fennállónak tartotta, hogy a zálogjogi nyilvántartás zálogkötelezettként az alperest nem tartalmazta. A 2014. június 18. napján jóváhagyott egyezség alapján ugyanis a megváltozott a lámpatestek tulajdonosa, egyben a zálogkötelezett is az alperes lett. Így a zálogjogból kielégítés türése iránti keresetet a felperes az alperessel szemben előterjeszthette. Elvetette a bíróság az alperes azon védekezését, hogy az említett egyezség megkötésével, mint a zálogtárgy értékesítésével a zálogjog a Cstv. 38. § (4) bekezdése alapján megszűnt volna a közvilágítási lámpatesteken. A lámpatestek ugyanis nem a Cstv.-ben meghatározott nyilvános értékesítési formák alapján kerültek az alperes tulajdonába. Vizsgálta még azt is a bíróság, hogy a zálogjogi nyilvántartásba bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog megszűnt-e a Ptk. 262. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján. Rámutatott a törvényszék, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezséggel átruházás nem kereskedelmi forgalomban értékesítés és a közvilágítási lámpatestek nem a mindennapi élet szokásos tárgyai körébe tartoznak. Ezen túl a rendes gazdálkodás körében történő értékesítéséről amiatt nem lehet szó, mert a felszámolás kezdő időpontját követően az adós szűk kivétellel gazdasági tevékenységet, rendes gazdálkodást nem folytathat. Elvetette a bíróság az alperes azon érvelését is, hogy a bankhitel keretszerződés utóbbi módosításában a keretbiztosítéki jelzálogjog feltüntetésének elmaradása a zálogjog felek általi megszüntetését jelenti. Megállapította, hogy a zálogszerződés megszüntetésére irányuló egyező akaratnyilvánítás (Ptk. 205. § (1) bekezdése) ebből nem következik. Így nem kétséges, hogy az alperes a közvilágítási lámpatesteket az ingó keretbiztosítéki jelzálogjoggal terhelten szerezte meg, a felperesre átruházott adóssal szembeni követelések dologi kötelezettjének minősül. A felperes által állított banki felmondás (2011. november 21.) bizonyítottsága hiányában az adóssal szembeni követelések lejáratát a Cstv. 35. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Ezzel az alperes zálogkötelezettel szemben a zálogtárgyból kielégítés joga megnyílt.

[6] Végül a Ptk. 251. § (2) bekezdése szerint a törvényszék azt vizsgálta, hogy milyen összegben áll fenn a zálogjogosult hitelező követelése. Annak csökkenése, illetve megszűnése ugyanis a zálogjogi nyilvántartásba bejegyzett jelzálogjogra a bejegyzés részbeni vagy teljes törlése nélkül is kihat. Kifejtette a bíróság, hogy a 11 / I., a 18. és a 40 / II. számú végzéseivel a Pp. 6. §-a, 183. §-a (1), (6) bekezdései alapján közrehatott abban, hogy a felperes pontosan megjelölje: a hitelezői követelése alapjául szolgáló 3 kölcsönszerződésből egyenként mennyi a lejárt tartozása, történt-e teljesítés, azt mely tartozásra számolta el. Úgy ítélte meg, hogy a felperes által indítványozott, az adós utóbb kijelölt felszámolója megkeresése alapján beszerzett okiratok sem voltak elégségesek a személyes kötelezettel szembeni követelés jogalapjának és összegének kétséget kizáró megállapítására. A bankhitel keretszerződés alapján létrejött, a kereseti követelés alapjául szolgáló 3 szerződés okirata felperes általi csatolása hiányában sem a tőketartozás eredeti összege, sem az (ügyleti- és késedelmi) kamat mértéke nem határozható meg. Nem volt arra vonatkozóan feltárható adat, hogy az egyes kölcsönszerződések alapján ténylegesen a felek miként teljesítették a szerződéses kötelezettségeiket, mikor történtek esetleges törlesztések, azokat a hitelező (jogutódja) miként, mely tartozásra számolta el. Elvetette a törvényszék a felperes azon érvelését, hogy az adós nevében eljáró felszámoló a hitelezői követelés visszaigazolásával a

tartozást elismerte, amely önmagában alkalmas a felperes kereseti követelése összegének alátámasztására. A felszámolói nyilvántartásba vételből ugyanis nem állapítható meg, hogy az állított elismerés mely szerződésből eredő, mikor esedékes és milyen összegű tartozásra vonatkozik. Nem értett egyet a felperes azon álláspontjával, hogy a hitelezői követelés pontos összege bizonyítása amiatt nem várható el tőle, mert legalább 80 millió Ft összegű, jelzálogjoggal biztosított követelése biztosan van. A bírósági határozatra (Győri Ítéltábla Pf. IV.20.198/2006/5.) utalva kifejtette, hogy a kielégítési perben a személyes kötelezettrel szembeni követelés összegét kétséget kizáró módon meg kell állapítani. Mivel ez a felperes által szolgáltatott bizonyítékok alapján nem volt lehetséges, a keresetet elutasította.

[7] Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének való helyt adás, másodlagosan annak hatályon kívül helyezése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Jogorvoslati kérelmében kifejtett érvelése szerint a törvényszék megsértette a Pp. anyagi pervezetésre vonatkozó szabályait. A kereseti állításokat az alperes csupán általános módon, formálisan vitatta, azt semmilyen indokolással, érveléssel nem látta el. Nem fejtette ki, hogy a kereseti állításokat miért és milyen okból vitatja. Az alperesnek a Pp. 199-200. §-ai alapján a vitatás érdemi és tényekkel rendelkező alapját, indokát is elő kell adnia. Az anyagi pervezetés körében nem maradhatott volna el az alperes felhívása az ellenkérelem indokai, az azokra vonatkozó tényállítások és bizonyítási indítványok előadására. Ezért a felperes megítélése szerint az elsőfokú eljárás során nem derült ki, hogy az alperes a felperes személyes kötelezettrel szembeni követelése teljes - vagy csupán részbeni fennállását vitatja. Nem tudható, hogy az alperes vitatja-e egyáltalán, hogy a felperes az egyenes adóssal szemben 80 millió forintnyi követeléssel rendelkezik, avagy sem. Az alperes mulasztott a konkrét vitató állításai megtételében, a törvényszék pedig elmulasztotta azok előterjesztésére felhívni az alperest, viszont a Pp. 203. § (2) bekezdése alapján mindezt nem az alperes, hanem a felperes terhére értékelte. A konkrét nyilatkozattétel alól nem menti fel az alperest az sem, hogy zálogkötelezettként nem rendelkezett kellő információval.

[8] Kiemelte, hogy az alperest nem az egyenes adóssal szemben fennálló teljes követelése zálogtárgyból kielégítésre tüzésére kérte kötelezni, hanem kizárólag 80 millió forint erejéig. Emiatt a törvényszéknek nem kellett volna a felperes számára előírnia, hogy igazolja az egyenes adóssal szemben fennálló mintegy fél milliárd forint összegű követelése fennállását. Úgy ítélte meg, hogy az általa csatolt okiratok, így a hitelezői követelés felszámoló általi visszaigazolása elégséges volt a követelés összege alátámasztására. A törvényszék viszont a Pp. 237. § (3) bekezdése alapján elmulasztotta a felperes tudomására hozni, hogy azok erre nem elégségesek. A Pp. 276. § (4) bekezdése megsértésével, indokolatlanul mellőzte a bíróság a felperes hitelező bank megkeresésére irányuló indítványát, mellyel a felmondással kapcsolatos állításait kívánta igazolni. Hivatkozott a 2011. február 16. napján kelt, egységes szerkezetbe foglalt hitelkeret szerződés 4. oldal 5. pontjába foglalt megállapításra, amely szerint az egyenes adós a hitelkeret terhére addig 535.372.752 Ft-ot vett igénybe. Ezért is megalapozatlan az ítélet azon megállapítása, hogy a felperes a folyósítások megtörténtét igazolta volna. A hitelező bank és az egyenes adós közötti hitelkeret-szerződések, azok módosításai; a bank hitelezői igényének bejelentése, annak visszaigazolása, a minimális összegű (39.051.354. Ft) időközbeni megtérülések igazolják a hitelezői követelés 515.033.413. Ft összegét. Ezt követően 2017. május 17-én került sor 13.348.500. Ft teljesítésére. Így alakult ki a felszámoló a törvényszékhez címzett nyilatkozatában megjelölt 501.748.413. Ft összeg, mely magában foglalta a jelen perrel érintett, a jelenleg fennálló követelését és a per tárgyát nem képező, zálogjoggal biztosított devizakölcsön-szerződésen alapuló követelést is. A devizakölcsön-szerződésen alapuló

követelés tőke, ügyleti kamat és ügyleti díj összegével csökkentett követelése összege a Cstv. 49/D. § kategóriában még mindig 467.270.346. Forint. Ez pedig jóval magasabb, mint a keretbiztosítéki zálogjoggal biztosított követelés összege, amely 80 millió Ft. A felperes tehát többszörösen igazolta, hogy a tūrési keresetében megjelölt keret erejéig a követelése fennáll. Végül kiemelte, hogy már az elsőfokú eljárásban is érvelt azzal, hogy az egyenes adós felszámolója által visszaigazolt hitelezői igény tartozáselismerésnek minősül. A zálogjog járulékosága (Ptk. 251. § (3) bekezdése) folytán az egyenes adós tartozás elismerése kiterjed a mellékkötelezett zálogadósra is, amely a tartozás jogcímét és összegét már nem teheti vitássá.

[9] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hívta fel a figyelmet, hogy a fellebbezés nem tartalmazta a Pp. 371. § (1) bekezdése c) pontja szerint a gyakorolni kért felülbírálati jogkört, így azt vissza kellett volna utasítani. A felperes a fellebbezésében azt sem jelölte meg a Pp. 371. § (1) bekezdése d) pontja szabálya ellenére, hogy az alperesi ellenkérelem értékelése során a törvényszék a Pp. 237. §-a mely rendelkezését sértette meg. A felperes az elsőfokú eljárás során nem tudta úgy alátámasztani keresetének összegét, hogy azzal szemben az alperes a felperes által a fellebbezésben elvárt mélységű vitatást terjesztessen elő. Ugyancsak elmulasztotta a felperes a fellebbezésében megjelölni, hogy a bíróság a Pp. 237. §-a mely rendelkezését sértette meg azzal, hogy nem tájékoztatta a felperest az általa előterjesztett bizonyítékok értékeléséről. A bíróság mindemellett nem köteles a feleket előzetesen, az ítélet meghozatala előtt tájékoztatni a szolgáltatott bizonyítékok értékeléséről. A törvényszék részletes és körültekintő perfelvételi eljárás keretében kísérelte meg a tényállás tisztázását. Mivel a felperes a fellebbezésében maga is rögzíti, hogy a bizonyítási indítványa (a hitelező bank megkeresésére) mellőzése nem volt kihatással az érdemi döntésre, így felesleges annak vizsgálata, hogy a mellőzés jogszerűen történt-e. Az ítéleti jogkövetkeztetésre a bíróság a bizonyítékok helyes értékelésével jutott. Ugyanis a felperesnek a személyes kötelezettel szemben fennálló követelését az alperessel szemben is azonos módon alá kellett volna támasztania, mintha éppen a személyes kötelezettel szemben járt volna el.

[10] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre további észrevételeket terjesztett elő. Abban kiemelte, hogy az alperes tévesen értelmezte a felperes által az elsőfokú bíróságtól hiányolt anyagi pervezetés teljesítését. Felperes ugyanis nem azt hiányolta, hogy a bíróság „az ítélelhozatalt megelőzően nem tájékoztatta az előterjesztett bizonyítékok értékeléséről”. Az azonban elvárható, hogy az elsőfokú bíróság tájékoztassa a felperest arról, hogy az összecszerűség tekintetében a bizonyítási kötelezettséget másként értelmezi, így nem tartja elégségesnek a bejegyzett zálogjog keretértékét elérő 80.000.000,-Ft összegű követelés fennállásának okiratokkal és a felszámolói igazolással alátámasztását.

[11] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási érdek és a bizonyítási kötelezettség részben téves perbeli alkalmazásával utasította el a bizonyítatlannak ítélt keresetet.

[12] Ezért a fellebbezés – az alábbiak szerint – alapos.

[13] A felperes jogelődje a hitelező, valamint a felszámolás alá került cég1 Kft. egyenes adós között létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződés megkötésekor (2007. február 13.) hatályos Ptk. 251. § (1) bekezdése szerint zálogjog alapján a jogosult a pénzben meghatározott vagy meghatározható követelésének biztosítására szolgáló zálogtárgyból – törvény eltérő rendelkezése hiányában – más követeléseket megelőző sorrendben kielégítést kereshet, ha a kötelezett nem teljesít. A törvény idézett rendelkezése, valamint az egyenes adós és az alperes között a zálogtárgyak átruházására 2014. június 18. napján létrejött, bíróság által jóváhagyott egyezség alapján a törvényszék helyesen állapította meg, hogy az ingóságokon (3186 darab közvilágítási korszerűsítési lámpatesten) fennálló ingó zálogjog dologi kötelezettje az alperes lett, független attól, hogy a zálogjogi nyilvántartás zálogkötelezettként nem tartalmazta. Helyesen vetette el a törvényszék az alperes azon védekezését is, hogy a közvilágítási lámpatesteken a keretbiztosítéki jelzálogjog részben felszámolás alatti értékesítés miatt, részben pedig a bankhitel keretszerződés utóbbi módosításában feltüntetés hiánya miatt megszűnt volna. Okszerűen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a zálogtárgyak értékesítésére nem a Cstv.-ben meghatározott nyilvános értékesítési formák útján (Cstv. 49. §) került sor, így az nem járt a zálogjog a Cstv. 38. § (4) bekezdése alapján történő megszűnésével. Egyetért az ítéltábla azzal is, hogy a zálogszerződés megszüntetésére irányuló egyező akaratnyilvánítás nem következik abból, hogy a bankhitel keretszerződés utóbbi módosításában az abban részes felek nem emelték ki a zálogkötelezettség fennálltát.

[14] A Ptk. 251. § (3) bekezdése alapján a zálogtárggyal való felelősség terjedelme azon – alapul szolgáló – követeléshez igazodik, amelynek biztosítására a zálogtárgy szolgál. A követelés csökkenésével a zálogfelelősség terjedelme is csökken, a követelés megszűnésével pedig a zálogjog megszűnik. (Ptk. 259. § (3) bekezdése). Ezen rendelkezések alapján a törvényszék az eljárása során helytállóan vizsgálta a zálogjoggal biztosított követelés összegét. Az ítéltábla azonban nem értett egyet a törvényszék követelés összege bizonyítására vonatkozó anyagi pervezetésével, azzal, hogy kizárólag a zálogjogból kielégítés tűrése iránti követelését érvényesítő felperes kötelezettségévé tette a perben annak bizonyítását, hogy a bankhitel keretszerződés egyes kölcsön és hitelszerződésekből eredően mennyi a lejárt tartozás, az egyenes adós és a mellékkötelezettek részéről mikor és milyen összegű teljesítés történt, valamint a részteljesítéseket hogyan számolta el. (11 / I., 18., 40 / II. végzések) A bíróság a felperes teljes körű bizonyítási kötelezettsége (Pp. 265. § (1) bekezdése) meghatározásánál figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes érdemben nem tette vitássá, hogy a felperes hitelező jogelődje a hitelkeret terhére az egyenes adós részére 535.372.752 Ft-ot folyósított (a 2011. február 16. napján kelt egységes szerkezetbe foglalt hitelkeret szerződés 4. oldal 5. pontja), melyből csekély összegű időközi megtérülések történtek (39.051.354. Ft és 13.348.500. Ft) Helytelenül mellőzte a perbeli bizonyítékok közül a törvényszék az egyenes adós felszámoló a hitelező bank, valamint jogutódja, a felperes hitelezői igénye visszaigazolásait (2013. február 4., 2015. október 19., 2017. január 9.), melyekben utóbb a zálogjoggal biztosított (Cstv. 49/D §-a) követelést 515.033.413 Ft-ban ismerték el. A törvényszék megítélésével szemben a bírósági gyakorlat a bejelentett hitelezői igény elismert követelésként történő nyilvántartásba vételét tartozáselismerésként (Ptk. 242. § (1) bekezdése) értékeli, melynek következményeként az elismerő terheli annak bizonyítása, hogy a vele szemben támasztott követelés nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy a követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelen. (Fővárosi Ítéltábla Fpkf. 43.353/2004/4., 10.Gf.40.539/2018/6., a Kúria Gfv.VII.30.237/2018/7.) Nem kétséges, hogy jelen per alperese nem a hitelezői követelést elismertként nyilvántartásba vevő felszámoló által képviselt egyenes adós, azonban a nyilvántartásba vétellel járó elismerés az elismert követelésen alapuló igényt (jelen esetben: a zálogjogból kielégítést) érvényesítő fél perbeli

pozícióját erősítő bizonyíték. Lényeges, hogy a felperes a keretbiztosítéki jelzálogjog alapján nem a teljes, felszámoló által visszaigazolt követelés, hanem annak csak kis része, 80 millió Ft erejéig terjesztette elő a kielégítés tűrése iránti keresetét. Mindezekre figyelemmel a fennálló követelés kétséget kizáró bizonyítása nem hárítható kizárólag a felperesre és maradéktalan bizonyítás elmaradása jogkövetkezményeként a kereset nem utasítható el. Helyesen a zálogadóst is terheli a zálogjoggal biztosított követelés csökkenése illetve megszűnése bizonyítása. (Ptk. 251. § (3) bekezdése, Pp. 265. § (1) bekezdése, Kúria Gfv. IX. 30.058 / 2008 / 8.)

[15] A felek között az elsőfokú eljárás során vitatott volt, hogy a zálogjoggal biztosított követelés összegének bizonyítása melyik felet terheli, így ennek keretei közt anyagi pervezetésnek helye volt. (Pp. 237. § (2) bekezdése) A kifejtettek szerint az ítéltábla csak részben értett egyet a törvényszék anyagi pervezetésével és a fellebbezésben gyakorolni kért anyagi jogi felülbírálat alapján a fellebbezési tárgyaláson a helyesnek ítélt anyagi pervezetést elvégezte. (Pp. 369. § (4) bekezdése). Ennek során az alperest tájékoztatta, hogy az alperes köteles bizonyítani, hogy a kölcsönt a személyes adós vagy a mellékkötelezettek visszafizették és a tartozás milyen összegre korlátozódott. (Gf. 7. tárgyalási jegyzőkönyv) Az alperes bizonyítási indítványa a hitelkeret szerződés készfizető kezesei, a cég2 Kft., az cég3 Kft. és a cég4 Kft. ügyvezetői (tanú4 és tanú2), valamint utóbb az egyenes adós cég1 Kft. ügyvezetője, tanú3 tanúkénti kihallgatására irányult. Kérte továbbá a készfizető kezes cégek, illetve a hitelező Bank1 Zrt. megkeresését annak közlésére, hogy a fő- illetve mellékkötelezettek által milyen összegű törlesztés történt.

[16] Az ítéltábla a megkeresések teljesítését a Pp. 322. § (1) bekezdése alapján elsődlegesen amiatt mellőzte, mert az alperes nem igazolta, hogy a törlesztések vonatkozó adatai kiadását közvetlenül ne kérhetné. Másodlagosan a hitelező felperesi jogelőd megkeresését pedig amiatt is, mert az erre vonatkozó indítványt az alperes a Gf. 7. végzésben meghatározott határidőn túl terjesztette elő. Az írásban nyilatkozó (Gf. 14. szám) tanú4, valamint a tanúként kihallgatott tanú2 és tanú3 ügyvezető vallomása (Gf. 16., 18. tárgyalási jegyzőkönyv) nem tartalmazott bizonyítékot a mellékkötelezettek, avagy bárki más teljesítésére a jelzálogjoggal biztosított követelés tekintetében.

[17] Az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás ilyen módon való kiegészítését követően az ítéltábla a bizonyítékok (a módosított hitelszerződés igénybe vett kölcsön összegére vonatkozó adata, a hitelezői követelések felszámoló általi visszaigazolása, a felperes által kimutatott törlesztések összege) egybevetése, valamint az alperes által indítványozott bizonyítás eredménytelensége együttes értékelése (Pp. 279. § (1) bekezdése) alapján úgy ítélte meg, hogy a felperes a perorvoslati kérelmében helytállóan hivatkozott arra: a zálogjog kielégítése tűrése iránti keresete összege (80 millió Ft) erejéig az egyenes adós hiteltartozása fennáll. Ezért a zálogkötelezett alperesnek a keretbiztosítéki ingó jelzálogjog alapján ezen összeg erejéig a zálogtárgyakból a kielégítést túrnie kell. (Ptk. 251. § (1) bekezdése, 255. § (1) bekezdése)

[18] Ezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy a felperes cég1 Kft. „f.a.”-val szemben fennálló,

a felperes jogelődje és a cég1 Kft. között létrejött EK-15/2008. számú szerződés alapján fennálló 99.692.955,-Ft összegű tőke, valamint ezen összeg után a lejárat napjától 2019. október 22. napjáig számítottan fennálló 2.962.110,-Ft összegű késedelmi kamat -,

a felperes jogelődje és a cég1 Kft. között létrejött WO-MC-72/2010. számú szerződés alapján 266.500.000,-Ft összegű tőke, 5.539.128,-Ft ügyleti kamat, és a lejárat napjától 2019. október 22. napjáig terjedő időre fennálló 7.918.336,-Ft összegű késedelmi kamat - ,

a felperes jogelődje és a cég1 Kft. között létrejött WO-OVD-14/2011. számú szerződés alapján 100.000.000,-Ft összegű tőke, 2.178.105,-Ft ügyleti kamat, a lejárat napjától 2019. október 22. napjáig számított 2.971.233,-Ft késedelmi kamat, és 6.645.158,-Ft költség

címén fennálló követelését a benyújtól nyilvántartásban (benyújtól azonosító: 96703, közjegyzői okirat száma: 147/2007.) felperes javára 11084/Ü/120/2019/3. számú határozattal 3186 db az alperes által 2019. október 21. napján előterjesztett (23. sorszámú) beadvány mellékleteként benyújtott táblázat szerint egyedileg azonosítható közvilágítási korszerűsítési lámpatestre bejegyzett keretbiztosítéki ingó zálogjog alapján 80.000.000,-Ft erejéig bírósági végrehajtás útján kielégítse.

[19] A fellebbezés eredményre vezetett, ezért az alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a felperes a kétfokú eljárás során felmerült megfizetett illetékből (1.500.000. Ft kereseti- és 2.500.000 Ft fellebbezési illeték) és ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. A felperes jogi képviselőjével felmerült képviselői díjat az ítéltábla a költségjegyzék előterjesztése útján felszámított (Pp. 81. § (5) bekezdése) díjazástól a 32/2003. (VIII. 22) IM. rendelet 3. §-a (2) bekezdése, (5) bekezdése és (6) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásra az általános forgalmi adó nélküli 1 millió Ft-ban, míg a másodfokú eljárásra 800.000 Ft-ban határozta meg. Együtt: az alperes 5.800.000 forint perköltséget köteles megfizetni.

Győr, 2021. április 28.

Dr.Szalai György s.k.
olt s.k.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.

Dr.Mészáros Zs

a tanács elnöke
bíró

előadó bíró